

บทบาทการเป็นสื่อกลางของรายการเพื่อคนเกษต
ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5

นางสาวชนิตรีนันท์ ปุณณะนิจิ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-3180-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒๐๘๒๓๘๑๒

THE MEDIATING ROLE OF "PUA - KON - KASET" PROGRAMME
ON CHANNEL 5

CHANITNUN PUNNANITHI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-3180-19

หัวข้อวิทยานิพนธ์

บทบาทการเป็นสื่อกลางของรายการเพื่อคนเกษตร
ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5

โดย

นางสาวชนิตร์นันท์ ปุณณะนิติ

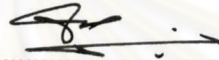
สาขาวิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกายะ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นักวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชวัญเรือน กิติวัฒน์)

นางสาวชนิตรีนันท์ ปุณณะนิติ : บทบาทการเป็นสื่อกลางของรายการเพื่อคนเกษตร ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5. (THE MEDIATING ROLE OF "PUA-KON-KASET" PROGRAMME ON CHANNEL 5) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. ศิริชัย ศิริกายะ, 157 หน้า. ISBN 974-17-3180-9.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดรายการเพื่อคนเกษตร รูปแบบการนำเสนอและเนื้อหารายการ รวมถึงบทบาทในการเป็นสื่อกลางของรายการเพื่อคนเกษตร

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดบทบาทรายการเพื่อคนเกษตร มีทั้งเรื่องภาครัฐ ผู้ผลิตรายการ และสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5
2. รูปแบบรายการมี 3 รูปแบบ คือรูปแบบนิตยสาร ที่เป็นการออกอากาศสดจากห้องส่งของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 รูปแบบการจัดอภิปรายนอกสถานที่ ที่มีลักษณะของการอภิปรายโดยเจ้าหน้าที่รัฐ นักวิชาการ และชาวบ้าน และสุดท้ายคือรูปแบบสารคดี
3. การวิเคราะห์เนื้อหารายการแบ่งออกเป็น 2 ช่วงด้วยกัน คือช่วงข่าวเกษตรประจำวัน และช่วงเกษตรสนทนา ในรูปแบบนิตยสาร โดยจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาที่มีแหล่งที่มาจากรัฐเป็นส่วนใหญ่
4. บทบาทการเป็นสื่อกลางของรายการเพื่อคนเกษตร อยู่ในฐานะที่เป็นตัวกลางในการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารจากรัฐไปยังกลุ่มเกษตกร โดยมีลักษณะของการเป็นสื่อกลาง อันได้แก่ บทบาทในการสะท้อนภาพลักษณ์ที่ดีของภาครัฐ บทบาทในการคัดเลือกข่าวสารต่างๆ จากภาครัฐมาสู่ประชาชน บทบาทในการเป็นผู้ตีความเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น บทบาทในการเชื่อมโยงคนกลุ่มต่างๆ เข้าด้วยกัน บทบาทในการเปิดประสบการณ์ด้านการเกษตรให้กับผู้ชมรายการ และบทบาทในการเป็นเวทีสัมมนาให้กับฝ่ายต่างๆ ในวงการเกษตร

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
สาขา.....การสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา.....2545.....

ลายมือชื่อผู้ผลิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4285067428 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD : "PUA-KON-KASET" PROGRAMME / THE MEDIATING ROLE

MISS CHANITNUN PUNNANITHI : THESIS TITLE. (THE MEDIATING ROLE OF "PUA-KON-KASET" PROGRAMME ON CHANNEL 5) THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.SIRICHAIR SIRIKAYA, 157 pp. ISBN 974-17-3180-9.

This research is considered as a qualitative research with an objective to study the factors that have influence on specification of "PUA-KON-KASET" programme, its presentation style and content, including its role as a media.

This research results are as follow :

1. The factors that have influence on specification of "PUA-KON-KASET" programme are public sector, producer and channel 5 Radio and Television Station of Royal Thai Army.
2. There are 3 presentation styles of this TV programme, i.e. magazine style like a live show from the broadcasting room of channel 5 Radio and Television Station of Royal Thai Army, outing discussion by the officials, academics and local people, and documentary feature style.
3. The content of this programme is divided into 2 sessions, i.e. daily agricultural news and agricultural talks in magazine style. This analysis shows that the content mainly derived from public sector.
4. The role as a media of "PUA-KON-KASET" programme is to transmit information and news from public sector to agriculturists, i.e. reflecting good image of public sector, selecting information from public sector to people, interpreting incidents and occurrences, connecting various groups of people together, extending experience in agriculture to the audience and serving as a seminar forum for various groups in agricultural industry.

Department.....Mass Communication.....

Field of study ...Mass Communication...

Academic Year.....2002.....

Student's Signature.....

Advisor's Signature.....

Co- Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ศิริชัย ศิริกายะ อาจารย์ที่ปรึกษาที่แสนดี
 มากๆ หากไม่มีอาจารย์ ผู้วิจัยคงไม่มีวันนี้ได้ อาจารย์คอยเอาใจใส่ตรวจทานแก้ไขด้วยความ
 ความห่วงใยอยู่เสมอ

ขอบพระคุณอาจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์ ที่ช่วยพิจารณาวิทยานิพนธ์เล่มนี้
 และให้คำแนะนำที่ดีกับผู้วิจัยด้วยความเป็นห่วงอย่างยิ่ง รักคุณครูค่ะ...

ขอบคุณพี่ๆ บริษัท สื่อเกษตร จำกัด ทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทั้งพี่หนู
 พี่ปี พี่บู พี่เลาะห์ พี่เล็ก พี่วัฒน์ โดยเฉพาะพี่จิมที่น่ารักมาก คอยให้ความช่วยเหลือผู้วิจัย
 ทุกอย่าง ทั้งๆ ที่พี่ๆ ทุกคนงานยุ่งมาก

ขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ ที่ UBC NEWS 07 ทุกคนที่ต้องคอยร่นววยเมื่อเราต้องลา
 อยู่เวรแทนตลอด ขอบคุณพี่เว้ง เจ้านายที่น่ารัก ที่อนุญาตให้หยุดงานได้ และสนับสนุนคล
 สัมภาษณ์ให้ด้วย

ขอบคุณตัวเองที่ได้เกิดมาในครอบครัวที่อบอุ่น ทุกคนคอยให้กำลังใจเป็นอย่างดี
 ถ้าลงมาทำให้ได้ เชื่อว่าทุกคนคงทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้แล้ว คอยเป็นกำลังใจอย่างดีเยี่ยม ในวันที่
 ต้องมีน้ำตา กำลั้งใจจากพวกเขาทุกคนคือสิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยลุกขึ้นมาสู้ต่อไปได้ รักทุกคนมากๆ

ขอบคุณเพื่อ love ทุกคน ที่คอยเป็นกำลังใจไต่ถามกันมาตลอดทั้งเบิ้ล ปอย ตู
 โดยเฉพาะเพื่อนเบิ้ล เธอคือส่วนสำคัญมากที่ทำให้เราจบได้... ตาลและดริม อย่าลืมนะที่เรา
 โทรหากันทุกวัน วันละหลายรอบด้วย ในช่วงโค้งสุดท้ายของวิทยานิพนธ์ จนเกือบจะไปเช่าห้องอยู่
 ด้วยกันแล้ว อยากจะบอกว่ามันเป็นช่วงเวลาแสนดีในชีวิต ที่ทำให้ได้เห็นน้ำใจเพื่อนทุกคน
 อยากบอกว่ารักพวกเธอทุกคนนะจ๊ะ

สุดท้าย อยากขอบคุณคนที่ถอดเทปให้มากมาก ขอบคุณที่สอนทุกสิ่งทุกอย่าง
 ในชีวิตให้ ขอบคุณสายใยระหว่างเรา และอยากบอกว่าดีใจที่มีเธอร่วมผ่านวันอันแสนลำบาก
 เหล่านี้ด้วยกัน...

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญแผนภาพ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฎ
บทที่ 1	
บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาคำวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	9
ข้อสันนิษฐาน.....	10
นิยามศัพท์.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
บทที่ 2	
แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบรายการโทรทัศน์.....	12
แนวคิดเรื่องแบบจำลองเพื่อการวิจัยทางการสื่อสาร ของ BRUCE H. WESTLY และ MALCOLM S. MacLEAN.....	19
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทการเป็นสื่อกลางของ Denis McQuail.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
สรุปแนวคิดและทฤษฎีมาใช้ในการวิจัย.....	24

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 3	ระเบียบวิธีการวิจัย.....	26
	แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	26
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
	การนำเสนอข้อมูล.....	34
บทที่ 4	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดรายการ.....	35
	ข้อมูลพื้นฐานของรายการเพื่อคนเกษต.....	35
	องค์ประกอบในกระบวนการสื่อสารของรายการเพื่อคนเกษต.....	36
	ภาครัฐ.....	36
	ผู้ผลิตรายการ.....	45
	สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5.....	55
	กลุ่มผู้ชมรายการ.....	57
	สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดรายการ.....	61
บทที่ 5	ผลการนำเสนอและบทบาทการเป็นสื่อกลางของรายการเพื่อคนเกษต.....	62
	รูปแบบการนำเสนอและเนื้อหารายการ.....	62
	รูปแบบการนำเสนอ วิธีการนำเสนอ และโครงสร้างเนื้อหารายการเพื่อคนเกษต.....	63
	ความเป็นมาของรายการเพื่อคนเกษต (เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับองค์กรผู้สนับสนุนทางการเงิน).....	88
	การวิเคราะห์เนื้อหารายการเพื่อเกษต.....	98
	บทบาทการเป็นสื่อกลางของรายการเพื่อคนเกษต.....	129

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6	
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	147
ข้อจำกัดทางการวิจัย.....	153
ข้อเสนอแนะ.....	153
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต.....	154
รายการอ้างอิง.....	155
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	157

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 2.1 แบบจำลองเพื่อการวิจัยทางการสื่อสารของ WESTLEY และ MacLEAN.....	19
แผนภาพที่ 2.2 แบบจำลองเพื่อการวิจัยทางการสื่อสารของ WESTLEY และ MacLEAN ที่ดัดแปลงโดย McQuail (2000).....	20

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 5.1	แสดงโครงสร้างเนื้อหารายการในอุดมคติของผู้ผลิตรายการ..... 64
ตารางที่ 5.2	ตัวอย่างเนื้อหาในช่วงข่าวเกษตรประจำวัน..... 73
ตารางที่ 5.3	ตัวอย่างเนื้อหาในช่วงข้อมูลการตลาด..... 75
ตารางที่ 5.4	ตัวอย่างเนื้อหาในช่วงเกษตรสนทนา..... 78
ตารางที่ 5.5	ตัวอย่างเนื้อหาในช่วงพยากรณ์อากาศเกษตร..... 80
ตารางที่ 5.6	ตัวอย่างเนื้อหาในช่วงปฏิทินพาณิชย์..... 82
ตารางที่ 5.7	แสดงความเป็นมาขององค์กรผู้สนับสนุนทางการเงิน กับโครงสร้างเนื้อหาของรายการ..... 93
ตารางที่ 5.8	แสดงเนื้อหาช่วงข่าวที่แบ่งตามหมวดเนื้อหาในการนำเสนอ..... 103
ตารางที่ 5.9	แสดงเนื้อหาช่วงข่าวที่แบ่งตามวัตถุประสงค์ในการนำเสนอ..... 110
ตารางที่ 5.10	แสดงเนื้อหาช่วงข่าวที่แบ่งตามแหล่งที่มาของข่าว..... 112
ตารางที่ 5.11	แสดงเนื้อหาช่วงข่าวที่แบ่งตามวิธีการนำเสนอ..... 114
ตารางที่ 5.12	แสดงเนื้อหาช่วงสนทนาที่แบ่งตามหมวดเนื้อหาในการนำเสนอ..... 119
ตารางที่ 5.13	แสดงเนื้อหาช่วงสนทนาที่แบ่งตามวัตถุประสงค์ในการนำเสนอ..... 126
ตารางที่ 5.14	แสดงเนื้อหาช่วงสนทนาที่แบ่งตามสถานภาพแขกรับเชิญในรายการ..... 129

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย